

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA. KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 8. TELEFON 55-22 DO 55-26. ROKOPISE SE NE VRAČAJO. IZBAJA VSAR DAN RAZEN PONEDELJKA.

SLOVENSKI POROČEVALEC

NSERATNI ODDELEK LJUBLJANA. TELEFON 38-32 38-33. POŠTNI ČERKOVNI KACUN LJUBLJANA ŠTEV. 8-90601-1. OGLASI PO CENIKU. MESEČNA NAROČNINA 48 DIN.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Vojkova frontna brigada napoveduje tekmovanje vsem brigadam v gozdarstvu

Sežanski okraj je med prvimi formiral Vojkovo frontno brigado, v kateri je 110 zaveznikov frontovcev, med njimi precej frontovcev, ki so že lani delali v znani sežanski brigadi na progi Sežana-Dutovlje. Vojkova brigada je prišla to nedeljo v Ribnico v gozdemu gospodarstvu in se takoj odpravila na delovno mesto v Grčaricah. Z naslednji dan so se brigadirji takoj lotili dela. Na prvi brigadni konferenci so se temeljito seznanili z delovnim načrtom, uredili notranjo organizacijo brigade in sprejeli sklepe o ideološko-političnem delu v brigadi. Hkrati pa so tudi že napovedali tekmovanje vsem frontnim brigadam v gozdarstvu. O svojih sklepih in svojem delu so poslali Izvršnemu odboru OF Slovenije naslednje pismo:

»Danes smo se zbrali na naši prvi brigadni konferenci. V svojo brigado smo vključili 110 frontovcev, ki so med prvimi v našem okraju odzvali pozivu Partije in sestavili frontno brigado, ki se bo borila za izvedbo gozdarskega plana. Vemo, kako pomembno je, da izpolnimo in presežemo gozdarski plan. Naši brigadirji že dobro vedo, da več lesa pomeni več strojev za opremo novih tovarn in da les potrebujejo rudniki, gradnja in nove proge. Na konferenci smo poudarjali, da bo naše delo spet pokazalo, kako smo sposobni zgraditi socializem z lastnimi silami.

Osvobodilna fronta v našem okraju se ustanovila že več frontnih brigad, ki so z uspehom gradile tudi važno progo Sežana-Dutovlje. Med nami so tudi brigadirji iz te prve večje frontne brigade v Sloveniji, ki si je priborila prehodno zastavico Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije. Te dni pa je tudi mladinska brigada našega okraja, ki dela pri gradnji Novega Beograda, že tretjič prešla naziv udarne brigade. Ko smo za to izvedeli, smo sklenili: Tudi mi bomo udarna brigada. Odločili smo se, da napovemo tekmovanje vsem ostalim frontnim brigadam, ki se v mesecu gozdarstva s sekuro in žago borijo za plan. Tekmovali bomo predvsem, da po-

praviljanje napak. Pri tem bomo stremeli za zavestno disciplino pri vsem delu in za tovariškimi medsebojnimi odnosi.

Sklenili smo tudi, da bomo organizirali tekmovanje med posameznimi skupinami in četami v naši brigadi. Na grafikonih bomo sledili poteku tekmovanja med skupinami, četami in brigadami. Z uspehi tekmovanja bomo seznanili slehernega brigadirja. Fedensko bomo imeli brigadne konference, kjer bomo razpravljali o vsem in podeljevali prehodno zastavico najboljši skupini.

Evidenco bomo organizirali tako, da že uro in pol po zaključnem delu predamo vsa poročila štabu brigade Les hodo prevzemal strokovni delavci skupaj s četnimi statističarji. Z aktualni bodo tako tudi prostornino posekanega lesa, pri čemer bomo pomagali strokovni delavci s tabelami. Na ta način bo štab brigade sprejel v najkrajšem času izmerjeno količino posekanega lesa in sporočil četam, koliko so dosegli dnevni plan. O doseganju plana pa bodo razpravljali na dnevnih četnih sestankih. Naša brigada je že sprejela za ves čas svojega dela plan. Ta plan smo porazdelili na dve in skupine. Za tim prejšnje dostavljanje poročil bomo skupno z gozdno upravo izkoristili tovarne avtomobile, s katerimi bomo poročila posiljali.

Uredili si bomo zborna mesta, kjer bo središče naše brigade. Tu bo planovala naša zastava. Po načrtu bomo organizirali čitanje knjig in časopisov in politične razgovore v prostem času. Od časa do časa bomo zakurili taborni ogenj, kjer bo nastopal naš pevski zbor in igralna skupina. Povabilimo bomo razne kulturno umetniške skupine, da nas obiščejo. Pri vsem tem bomo vedno sodelovali s frontovci iz vasi, kjer bivamo. Tabor si bomo vzorčno uredili. Skrbeli bomo vsepovsod za čistočo, pripravili si bomo umivalnike, mize, klopi in drugo.

Prepričani smo, da bomo s takšnim delom in življenjem izpolnili naloge, ki nam jih postavlja Komunistična partija, naša voditeljica.

sežansko in spravimo čim več lesa. Pa ne samo to. Naši brigadirji se bodo na sestankih, predavanjih in pri kulturno-prosvetnih prireditvah seznanjali z vsem, kar se tiče nas, ki gradimo socializem in z delom kažemo ljubezen do svoje domovine. Tako bomo vsi že bolj spoznali, po kakšni poti naj gremo, da bomo na vasi ustanovljali nove in nove obdelovalne zadrage. Med nami se že sliši parola: Vsak brigadir naj postane zaveznik zadrugnik. Citali smo, da se je 20% tolimske frontne brigade že obvezalo, da ostanejo stalni gozdni delavci. Tudi mi bomo navduševali brigadirje, da se odločijo za stalno delo v gozdu ali v industriji.

Tekmovanje napovedujemo v sledečih točkah:

1. Borba za doseganje in presežanje delovnega plana;
2. poglobljeno politično in kulturno-prosvetno delo;
3. pridobivanje čim več tovarišev za stalno delo v gozdarstvu in industriji;
4. uirjevanje zavestne discipline in življenjske brigade.

Uspeh vsega tekmovanja pa zavisi od vztrajnosti pri političnem delu in od odlične organizacije na delovščini in v taboru. Zato smo sklenili:

Za večje uspehe pri delu bomo organizirali delovne skupine. Skupina ima dva žagarja, dva do tri brigadirje za klevetanje, dva do tri za lupljenje in dva za zbiranje vejčja. Močnejši tovariši bodo zagali in klestili, šibkejši pa lupili in spravljali. Bliznje skupine bodo imele brusarja, ki bo ves čas brusil sekire in žage. Te skupine morajo imeti rezervno orodje, da zaradi brušenja ne bo prekinjeno delo. Dve skupini sestavljata četo okrog 20 brigadirjev, ki jo vodi komandir čete in mu je v pomoč strokovni delavec. Po končanem delu bomo dnevno pregledovali orodje in popravljali okvare. Sleherni dan se bomo po delu zbrali na četnih sestankih, kjer bomo pregledali dosežene uspehe in se pomenili o nalogah prihodnjega dne. Tovariše bomo spodbujali h konstruktivni kritiki za doseganje večjih uspehov in od-

Prvi delovni uspehi frontnih gozdarskih brigad v dravogradskem okraju

Od 14. do 16. maja je prišlo v dravogradski sektor naših gozdov okrog 150 frontovcev iz ptujskega okraja in okrog 150 iz dravogradskega okraja. Nameščenji so v Črni, pod Plešivcem in pod Smrekovcem. Iz ptujske brigade so razdeljeni na gozdne uprave v Marebregu, Mislinju, Slovenjgradcu, Guštranju in Dravogradu. Sedaj so odpravljene tudi pomanjkljivosti, ki so se pojavile. Tudi orodja je bilo doslej dovolj. Toda brigade, ki bodo še prišle, naj poskrbe, da bodo frontovci prinesli s seboj tudi žage in sekire.

Med brigadami se je že prve dni začelo razvijati tekmovanje. Poskrbljeno je tudi za kulturno-prosvetno delo med njimi. Čeprav so nekatera delovna mesta precej oddaljena, je

vendar tudi tamkaj vsa oskrba v redu. Do 22. t. m. bodo priredili v brigadi gledališko igro. V Črno pa je prinesel kulturno-prosvetni referat s seboj celo malo knjižnico. 15. in 16. t. m. so izdelali frontovci v državnem sektorju 155 m³ lesa. Pripeljali pa so ga 233 m³. Za izvoz so odpremlili 104 m³ jamskega in 196 m³ celuloznega lesa. Na skladišču so razrezali in sortirali v dveh dneh 173 m³ lesa. Vse to je napravilo 150 ljudi.

Gozdne uprave, kakor tudi posamezne kmezijske zadrage so ukrale vse, da bodo dostojno sprejete tudi brigade, ki jih pričakujejo te dni. Okrog 3000 zaveznikov frontovcev bo pokazalo svojo voljo, da izpolnijo plan gozdarstva. Prišli bodo iz Radzone Ptuj in Trbovelj.

Dosedanja akcija za prijavljanje v frontne brigade nam je dala dragocene izkušnje

V ptujskem okraju sta Partija in Fronta sprejeli veliko obveznost: 1500 frontovcev in partijcev iz okraja bo sodelovalo v frontnih brigadah, ki bodo delale za naš gozdarski plan.

Akcija za pomoč pri izpolnitvi našega gozdarskega plana je široka ljudska akcija, v kateri morajo sodelovati vse množične organizacije in tudi ljudski odbori. V ptujskem okraju se s tem ne morejo pohvaliti. V vseh, v katerih je bila med vsemi množičnimi organizacijami in ljudski mi odbori trdna več pri akciji za prijavljanje v frontne brigade, se je prijavilo največ frontovcev. V nekaj vseh pa je v osnovnih frontnih organizacijah vladal največji optimizem. V Trčju je vsaki odbor OF postavil, da iz njihove vasi ne more nobeden v brigado, da je vse skupaj prehitro, da je sedaj ogromno dela in podobno. V Lovrencu so se odborniki odbora OF smejali okrajnemu aktivizmu in mu sami povedali, da iz njihove vasi ne bo šel nobeden v brigado. V Lešnici je krajevni ljudski odbor zavzel stališče, da iz njihove vasi ne bo šel nobeden v brigado. Krajevni ljudski odbor Veliki Nedelji sploh ni vedel za te akcije. Misli je, da se ga ne tiče. Šim predsednik se je izgovarjal, da je sedaj ogromno dela na polju.

V Ormožu pa so vse množične organizacije in mestni ljudski odbor sodelovali pri zbiranju frontovcev za sečnjo lesa, zato je iz Ormoža odšlo že v prvo frontno brigado največ frontovcev. V Mezgovcu se je prvi prijavil v brigado predsednik krajevnega ljudskega odbora, v Ormožu sekretar Fronte, v Jablanah predsednik kmečke zadrage, za seboj so pritegnili večje število frontovcev. V Juršincih, Leskovcu, Lovrencu in v drugih vseh kjer pa so se funkcionarji sedaj, ko bi mogli pokazati svojo vodilno vlogo in se prvi prijaviti v frontne brigade, umaknili svoje frontovce pa so sili v brigade. V teh vseh se je prijavilo le malo ljudi.

V Ormožu, Lešnici, Središču, Pavlovcih, Veliki Nedelji in še v nekaterih drugih vseh so aktivisti bili imenjena, da se naj v frontne brigade vključijo predvsem rezervna delovna sila. Zato so se skrbno izogibali kmečev, čeprav so se kmetje v mnogih vseh sami prijavljali v brigade. V Ptujju pa so kar določili ljudi iz raznih podjetij, katerim je vseeno, ali delajo v podjetju ali v gozdu. Pri tej akciji je ponovno dana možnost da odtegnemo kulakom dekle in blapce in jih vključimo v brigado nato pa v industrijo. Kulak Skolibe v Pušencih ima pastirja, blapca in dekle, ki mu garajo skoraj zastoj. Ko je prišel aktivist, je Skoliber podkupil svojo služinčad, da se je jokal. Jokal se je tudi sam in z izgovarjanjem skušal pretentati okrajne aktiviste.

Akcija za ustanavljanje frontnih brigad je marsikaj koristnega naučila frontovce v ptujskem okraju. Pomanjkljivosti in napake, ki so jih delali do sedaj, bodo morali odpraviti, vse dobre izkušnje pa uporabiti pri nadaljnji akciji. Ne sme se zgoditi, kot se je to pri prvi brigadi, da je odšlo iz Ptuja na sečnjo lesa samo 170, namesto 600 frontovcev.

Sežanska in grosupeljska brigada sta razgibali ribniško in kočevsko dolino

V soboto zjutraj in zvečer je prišla v Ribnico sežanska brigada, 347 članov Fronte, med njimi 20 tovarišic. Prišli so veseli in dobro razpoloženi. Na železniški postaji jih je pričakala ribniška mladina z zastavami in harmoniko, predstavniki Fronte in ljudske oblasti pa so jim izrekli prisrčno dobrodoščilo. V toplem zakurjenem prostoru osnovne šole so prenočevali, prvo skupino 165 brigadirjev, ki je prišla z jutranjim vlakom, pa so že dopoldne takoj po zajtrku prepeljali s kamioni na delovna mesta v 13 km oddaljene Grčarice. Tam so preko dneva že tudi uredili taborišče zase in za

Titova štafeta graničarjev v Kranju

Titova štafeta KNOJ-a, ki je v ponedeljek prispela na Jesenice, je po prisrčnem sprejemu nadaljevala pot preko Javornika in naprej vzdolž severne meje. Včeraj je prispela na Jezersko, odkoder so tekači hiteli proti Kranju.

Na Trgu Svobode v Kranju se je že uro pred prihodom štafete zbrala velika množica prebivalstva, ki je z navdušenimi vzkliki pozdravila prihod vrlih graničarjev - nositeljev štafete palice. Nekaj minut po tretji je skozi špalir vojske, pionirjev, zastopnikov mladine in množičnih organizacij prišel nosilec štafete palice podpornik Pavel Golšičja v spremstvu podpornika Krstiča in borca Trajkova.

Prihod Titove štafete je v imenu OF, OLO in KP pozdravil sekretar okrajne komiteja v Kranju Janko Vogrič s temi besedami: »Tovariši in tovarišice! Iz okraja Kranj pozdravljam v imenu vsega prebivalstva, ljudske oblasti, vseh komunistov in ostalih množičnih organizacij Titovo štafeto, ki jo izjavajo čuvarji naših meja, in preko njih pozdravljamo tov. Tita, v katerega neomajno zaupamo vsi graditelji socializma v našem okraju. Krivične obtožbe Informbiroja nas ne motijo, ker vemo, da gremo po pravi poti. Zaupajoč v lastne sile korakamo na čelu s Centralnim komitejem KP v socializem — v lepšo bodočnost!»

V imenu Jugoslovanske vojske je spregovoril podpolkovnik Emil Ivanc, Orisal je pomen Titove štafete in ožigonal zločin na albanski meji, ki je s prelito krvjo še bolj utrdil bratstvo in enotnost naših narodov ter poglobil brezmejno ljubezen in vdanost do našega vrhovnega komandanta maršala Tita, ki je ne morejo omajati niti najpoglejše klevete. Štafeta naj bo dokaz, da so narodi Jugoslavije vedno pripravljeno braniti nedotakljivost naših meja.

Za njim je spregovoril Stane Semrov, udarnik in racionalizator, ki je v imenu delovnega kolektiva tovarne Inteks v Kranju takole pozdravil Titovo štafeto:

»Ob rojstnem dnevu ljubljene maršala Tita pošiljamo po junakih čuvarjih naših meja svojemu voditelju vroče pozdrave in mu zagotavljamo našo brezmejno ljubezen in zaupanje. Ti prisrčni pozdravi naj bodo dokaz vsemu svetu — Vzhodu in Zahodu —, da nas nobena resolucija Informbiroja in nobene klevete ne bodo odvrnile od našega herojskega vodje maršala Tita!»

Po končani slovesnosti in ob spremljavi vojaške godbe je štafeta s podpornikom Martinom Luzarjem in Ivanom Vasletom ter vodnikom Martinovičem krenila na pot proti Kamniku in Solčavi naprej do Dravograda, kamor prispje danes ob 22. Ob odhodu je delovno ljudstvo Kranja priložilo štafetni palici svoje pozdravne brzojavke.

Sprejem pri maršalu Titu

Beograd, 17. maja. Predsednik zvezne vlade maršal Tito je sprejel ob 11 dopoldne g. Andreja Ghaule-a, dekana filozofske fakultete na pariški univerzi.

Žene osiješkega okraja sodelujejo pri socialistični preobrazbi naše vasi

V organizaciji AFŽ in Ljudski fronti je v osiješkem okraju včlanjenih nad 11.000 žena. Med njimi se je razvilo živahno sodelovanje pri raznih delovnih akcijah. Žene so se radevolje odzvale in so samo v prvih štirih mesecih v letošnjem letu pri pogozdovanju goščav in graditvi cest napravile 98.235 prostovoljnih delovnih ur v vrednosti 1.055.000 dinarjev.

Žene pa skrbijo tudi za strokovno izobrazbo in prosveto zlasti tistih, ki doslej niso imele možnosti pridobiti si najosnovnejšega znanja. Tako je uspešno končalo razne strokovne tečaje 3000 žena, v analfabetskih tečajih pa se je naučilo branja in pisanja 325 antifašistik.

Žene osiješkega okraja sodelujejo tudi pri socialistični preobrazbi naše vasi. Letos bodo včlane v kmečko obdelovalne zadrage 17% žena ter si prizadevale, da bo v plansko gospodarstvo vključenih čimveč žena. Na vseh 170 kmečkih obdelovalnih zadrug v osiješkem okraju je že 200 žena.

Na Reki obnavljajo velik plavajoči dok

V reški lukji je bil med vojno poplavljen velik plavajoči dok, ki so ga leta 1946. dvignili. Nato so v ladjelnici »Tretji maj« začeli obnavljati ta hudo poškodovani dok. Te dni so v ladjelnici spustili v morje poslednja dva dela obnovljenega starega dok, tako da je sedaj usposobljenih vseh 6 starih delov, dva docela nova dela pa bodo v kratkem spustili v morje. Tako bo dok za 35 m daljši in bo imel za 2000 ton večjo zmogljivost od starega. Ker češkoslovaška podjetja niso poslala naročenega materiala za električno instalacijo na doku, je bilo treba te instalacijske naprave zgraditi doma, pri čemer je zagrebška to-

Tudi to nedeljo je bilo po vsej Sloveniji več prostovoljnih gozdarskih akcij ki so se jih udeležili člani Fronte in raznih sindikalnih podružnic. - Članil vrhovnega sodišča LRS so bili, kakor priča naša silka, prav marširali na prostovoljnem gozdarskem delu v Ribnici na Dolenjskem

Tekmovanje za II. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Cementarna Anhovo bo do 27. maja osnovala še pet novih proizvodnih brigad, 25 članov kolektiva pa bo odšlo za en mesec na gozdna dela. Do 23. maja bodo stavili v pogon mlin, izdelan z lastnimi silami in lastnim materialom, s čimer bodo dvignili proizvodnjo celotne cementarne za 12 odst. Kljub tritedenski prekinitvi električnega toka bodo izpolnili polletni plan do določenega roka. Za pomoč pri obranju češenj v Brdih, kar je važno za izvoz, bodo dali 5700 prostovoljnih delovnih ur. Sindikalni aktivni bo poživljal tekmovanje-tudi v podružnici električarjev in v podružnici gradbenih delavcev v Desklah.

Danes je začela delati Svigljeva brigada z gozdne uprave Bistrica. Brigada dela na Jami za Ljubljanskim vrhom in šteje 6 delavcev. Plan tina postavljen na podlagi norme, 3.60 kub. m na moža, brigadirji pa so se obvezali, da bo vsak napravil na dan 5 kub. m lesa.

Rudarji Senovega se napovedali tekmovanje za predčasno izpolnitev polletnega plana

V borbi za izpolnitev plana prvega četrtletja so si rudarji rudnika Senovo priborili med slovenskimi rudniki prvo mesto. Ponosni na to svojo zmago hočejo v letošnjem odločilnem planskem letu doseči še večje in velikostne zmage, da upravičijo zaupanje, s katerim spremljata Partija in delovno ljudstvo Jugoslavije napore rudarjev. Delavski razred Slovenije se pripravja na II. kongres Enotnih sindikatov Slovenije z živahnim socialističnim tekmovanjem za čim prejšnjo izpolnitev polletnega plana, ker se zaveda, da je to najlepše darilo drugemu kongresu in najodločnejši odgovor vsem klevetnikom in izdajalcem socializma. Zato so senovski rudarji sklenili počastiti kongres z delovnimi uspehi, kakršne morejo dati le revolucionarni in predani borci in graditelji. Zavedajoč se svoje velike odgovornosti pred delovnim ljudstvom, Partijo in mednarodnim proletariatom, so temeljito proučili svoje naloge in možnosti, na kar so napovedali tekmovanje vsem rudarskim kolektivom Slovenije v počastitev II. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, in sicer v tem, kdo bo prvi izpolnil polletni proizvodni plan.

To svojo tekmovalno napoved so rudarji podprli še s sprejetjem individualnih obveznosti, ki pričajo o trdni odločnosti senovskih rudarjev, ohraniti si prvo mesto med slovenskimi rudniki. Te obveznosti bodo izpolnjevali zlasti v času od 15. do 26. maja. Tako bodo v tem času mladinci s prvo-

Jeseniški kovinarji stalno izboljšujejo obratne naprave

Vsak zavezni kovinar stremi za tem, da bi izboljšal obratne naprave, skrajšal delovni postopek, izabil razne odpadke in zagotovil svojemu obratu boljše in nemoteno obratovanje. Svoje strokovno znanje uveljavlja v organizaciji dela, v izboljšanju tehnike in v racionalizaciji obratovanja. To nam znova potrjuje uspehi delavcev jeseniške železarne, ki so se v zadnjem času izkazali s svojimi racionalizacijskimi predlogi.

Tovariši Ivan Delavec, električar v elektrotehnični delavnici, je sestavil iz raznih vrst materiala upore za stroje žerjavov, ki popolnoma ustrežajo prejšnjim uporabi, ki smo jih uvažali iz tujine. Pri izdelavi teh uporov je sodeloval tudi obratovni delavec tov. Ladislav Srnk. Cela vrsta žerjavov danes že obratuje z domačimi upori.

Tov. Jože Daksofiter, valjavec v žični valjalni, je z majhno napravo usmeril ingote na valjni progji tako, da ne zadenejo več v preobrazilec. S tem je v žični valjalni preprečil zastoj, ki so včasih trajali po dve uri. Zaradi zmanjšanja zastojev se bo storitev žične valjarne povečala letno za 300 ton.

Nov rudnik kromove rude

Ne daleč od Djakovice v Kosmetu so našli strokovnjaki pred poltrigletim letom odkrili kromovo rudo na širokem prostoru. Kmalu za tem so se začela prva dela za začetek eksploatacije te rude. Letos bodo že začeli pridobivati rudo. Izkušeni rudarji iz Bora in Treptčje že kopljejo rudo in uče mlade okoljske kmete, ki so se prijavili za delo, kako se uporabljajo rudarske naprave. Novi rudnik bodo v industrijski progji povezali z novo železnico Metohija-Prizren, ki se že gradi.

Tekmovanje za II. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Sindikalni podružnici gradbene sekcije in državne posestva v Orehku (Postojna) bosta skupno pomagali obdelovalnim zadrugam v Dolenju in Krkuševju, kamor bosta poslali dva agronoma in dve knjigovodji. Gradbeno podjetje v Orehku bo 22. maja dokončalo hleve za govejo živino v Orehku klub pomanjkanju delovne sile, ki jo bo nadoknadilo prostovoljno delo poljedeljskih delavcev na posestvu. V gradbenem podjetju bodo znižali neupravičene izostanke, uvedli redni 14-dnevni študij, mladina pa še svoj 14-dnevni študij. Nogometno društvo bo odigralo do kongresa dve tekmi in poziva na tekmovanje Fizkulturni aktiv državne posestva Orehek in Prestranek.

Delovni kolektiv bombazne tkalnice v Vižmarjih pri Ljubljani bo izpolnil majski plan do 29. maja, polletni pa po verjetnosti do 25. junija. Kvaliteto bodo gledali na april zboljšali na 109%, delovno disciplino pa za 20%. Za dela na ekonomiji bodo ustanovili posebno brigado in vključili študij v obratne konference.

Jeseniški kovinarji stalno izboljšujejo obratne naprave

Tov. Viljem Baraga, ključavničar v mehanični delavnici na Javorniku, je izboljšal pri Soekovih škarijah sestavnih del glavnih ležajev. Dosejel je trajalo popravilo ležajev 24 delovnih ur, po izboljšavi pa se bo lahko izvršilo v eni uri, kar bo znatno dvignilo zmogljivost Soekovih škarij.

Tovariša Jože Bizjak in Leopold Poznik, oba instalaterja, sta odpravila motnje pri obratovanju turbine II. v žični valjalni. Izboljšava na žični mizi (ki je sicer zelo koristna) je povzročila spremembe pri odvzemu vode in spremembe pritiska. Predlagatelja sta na uspešen način uskladila naprave in tako odpravila motnje obratovanja. Po lastni zamisli sta izvršila tudi posebne varnostne naprave za primer katastrof, ki jih povzročajo nevihte, in za primer nevarnosti za črpalke ob visoki vodi. Te naprave so se dobro obnesle. Prinesle bodo prihranek pri popravilih, hkrati pa bodo preprečile zastoj.

Razen zgoraj navedenih tovarišev sta bila za svoje učinkovite predloge nagradena tudi tov. Anton Mencinger iz energijskega oddelka. In Vinko Rajnhard iz obrata Javornik II. Nekateri predlogi pa se bodo še proučili in bodo verjetno pozneje nagradeni.

Osvobodilna borba na Kitajskem

Industrijsko središče Hankou ob Jangceju osvobojeno, začetek odločilne borbe za osvoboditev Šanghaja

V 20 dneh je narodno osvobodilna armada osvobodila 102 mesti in uničila 8 Kuomintangovih armad

Sanghaj, 18. maja. Po poročilih tu-
njih agencij je kitajska narodno osvobodilna armada osvobodila mesto Hankou, eno od največjih industrijskih središč Kitajske ob Jangceju, jugozahodno od Nankinga. Rikratli so se pričeli odločilni boji za osvoboditev večmilijonskega mesta Sanghaja.

Zaradi naglega napredovanja močnih kolon narodno osvobodilne armade globoko v zaledje, je kuomintangski garniziji v Hankou pretila nevarnost, da bo obkoljena. Osvobodilne čete so s svojimi uspešnimi strateškimi manevri preprečile vsako možnost obrambe Hankou in je morala posadka z vso naglico zapustiti močno postojanko, ki jih je pripravilo kuomintangsko poveljstvo.

Po istih poročilih je narodno osvobodilna vojska osvobodila tudi mesti Vučang in Hanjang. V Hankou so čete ljudske vojske vkorakale v ponedeljek ob 17.

Hankou, ali točneje tako imenovano trojno mesto Vuhan (Vučang, Hankou in Hanjang, skupno 1,4 milijona prebivalcev) je zemljepisno središče porečja Jangceja. Hankou je veliko trgovsko in industrijsko središče, kjer je zlasti razvita tekstilna industrija, v Hanjangu je težka železna industrija, ki je povezana v kombinatu z železnimi rudniki in premogovniki v Vuhanu. Hankou je važno križišče na progi Peking-Kanton.

Kakor poroča Reuter iz Sanghaja, je žarišče borbe za Sanghaj na zahodni meji mesta, kjer se po najnovejših poročilih že bijejo boji za eno od štirih sanghajskih letališč. Druga točka, kjer so srditi boji, je pri Vušungu, trdnjavi severovzhodno od Sanghaja, odkoder se lahko nadzira promet sanghajske luke z morja. Britanski predstavnik je že odredil evakuacijo britanskih državljanzov iz Sanghaja.

Agencija Nova Kitajska poroča v svojem pregledu o razvoju operacij, da so enote narodno osvobodilne vojske napredovale v zadnjih 20 dneh za več kot 300 km in so prodirle v pet pokrajin. Osvobodile so 102 mesti, mesto Nanking in dve pokrajinski središč. V tem času je bilo uničenih 8 Kuomintangovih armad in 3 divizije z več kot 200.000 oficirji in vojaki. Te velike operacije so izvedle 3 kolone

narodno osvobodilne vojske, ki so prekoračile Jangce. Osvobodjene pokrajine in mesta spadajo med najbogatejše kraje Kitajske, kjer sta precej razvita industrija in kmetijstvo.

Iz Kantona, kamor je pobežla kuomintangska vlada, poročajo, da so tamkajšnje oblasti pripravile vsem inozemskim prebivalcem, naj čimprej zapu-

stane mesto. V Kantonu je razglašeno obsedno stanje. Mnogostevilni meščani so že zapustili mesto, ker so prepričani, da bo v kratkem v coni vojnih operacij, čeprav so kuomintangski krogi še nedavno izjavljali, da bo narodno osvobodilna armada, ako bo sploh kdaj prišlo do tega, rabila do Kantona najmanj leto dni, morda pa celo 3 leta.

Tajna sodna obravnava v Tirani

Pred nekaj dnevi se je začela v Tirani sodna obravnava, kateri ne smejo prisostvovati niti javnost niti novinarji. Podatki, ki so o tej razpravi na razpolago, so izključno samo iz uradnih objav Albanske telegrafске agencije, uporabljajo pa jih z velikim hropom za gonjo proti Jugoslaviji tako tiranski radio kakor tudi radijske postaje držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze.

Iz poplave klevet, ki jih ob tej priložnosti širijo Albanske telegrafске agencija in omenjene radijske postaje, razberemo, da so v Tirani postavili pred sodišče Koči Džodžej, bivšega podpredsednika albanske vlade, ministra za notranje zadeve, člana Politbiroja KPA in organizacijskega sekretarja KP Albanije; nadalje Pandi Hrista, ministra brez listine, predsednika Državne kontrolne komisije in člana Politbiroja KPA; Vasko Kolecija, pomočnika ministra za notranje zadeve in kandidata za CK KPA; Vanka Mitrođžija, šefa najvažnejšega oddelka Uprave državne varnosti in Huri Hutu, člana Uprave za agitacijo in propagando pri CK KP Albanije. Tajni proces, v informbirojskem slogu sestavljena, obtožnica in posebej v ta namen izbrano sodišče, jasno govore, da je tiranski proces insceniran in organiziran za to, da bi služil kot gradivo za nadaljnjo gonjo proti Jugoslaviji. Na drugi strani pa naj bi proces proti Koči Džodžej in ostalim služil informbirojskim tožiteljem kot obramba proti pravih borbi, ki jo jugoslovanski komunisti, tesno povezani s svojim ljudstvom, vodijo za pravilne odnose med socialističnimi državami. Ta proces so informbirojski klevetniški pripravili prav za to, da pokažejo s prstom na Jugoslavijo kot krivca, ki je prekršil pravilne socialistične odnose do majhne demokratske države. Obtožnica bi rada dokazala, da se je Jugoslavija v odnosih do Albanije poslužila celo sredstev gospodarskega zasluževanja in ropanja, da je baje ogražala njeno neodvisnost in jo skušala spreminiti v svoj politični in gospodarski privezek. Ta poskus ne predstavlja prav za prav ničesar novega v nesramni gonji, ki jo v državah ljudske demokracije in v Sovjetski zvezi vodijo vse od objave famozne resolucije Informbiroja. Vse, kar bo upovedano na tem procesu, to se pravi - izmišljeno, skovano, potrjeno in kar bo priloško preko Albanske telegrafске agencije v svet, to so že desetokrat povedali in ponovili. Spet se uveljavljajo Goebbelsova načela o propagandi, češ da je laž, pa naj si bo še tako neverjetna, toliko bolj sprejemljiva, kolikor bolj jo ponavljaš. Toda informbirojski računarji bi morali vedeti, da je od Goebbelsovih dni prešlo že precej časa in da ljudje vse manj verjamejo lažem.

Toda ne glede na to razširjajo radijske postaje držav ljudske demokracije in Sovjetske zveze poročila Albanske telegrafске agencije o procesu v Tirani. Vzemimo za primer moskovsko radijsko postajo. Radio Moskva je med drugimi klevetami navedel tudi naslednje: "... Titova klika si je hotela podrediti gospodarstvo Albanije... Najboljši odgovor na to potvorbo je citat iz govora albanskega ministra za finance Ramadana Citakujia, ki je na zasedanju albanske ljudske skupščine februarja 1948 povedal: "Pomoč Jugoslavije v znesku 3 milijard din je neprecenljiva za naše ljudstvo, ker nam bo pomagala pri dvigu in razcvetu našega gospodarstva in pri okrepitevi blaginje našega ljudstva." Nič manj slavošpeven ni bil govor samega Enver Hodže 5. oktobra 1947, ko je dejal: "Pomislite, tovariši in tovarišice, kakšna usoda bi doletela naš majhni narod, če bi ne bilo demokratične in prijateljske Jugoslavije. Majhni albanski narod ne bi imel svobode, ki jo ima danes..."

Radio Moskva je v svojih poročilih o procesu proti Koči Džodžej povedal tudi, da so se specialisti, ki jih je v Albanijo poslal Titova klika, bavili s sabotažami. Nekaj mesecev pred objavo resolucije Informbiroja pa je albanski minister za industrijo pred albansko ljudsko skupščino dejal: "... Uspehi našega naroda pri naporih za izgraditev boljšega življenja so

bili vse razdobje po osvoboditvi tesno povezani z veliko pomočjo in podporo, ki smo jo dobili pri jugoslovanskih narodih..." Tako so govorili albanski državnik pred resolucijo Informbiroja. Tajna sodna razprava v Tirani ne bo mogla izbrisati velike materialne pomoči, ki jo je nudila Jugoslavija Albaniji. Te pomoči ni mogoče prikriti z insceniranimi procesi, niti je ne bodo mogli zmanjšati spikerji radijskih postaj Informbirojskega propagandnega aparata. Ta pomoč sama govori kot dokaz nesebične in bratske pomoči, ki so jo jugoslovanski narodi in njihovo vodstvo dali albanskemu narodu tako v borbi za osvoboditev kakor pozneje pri obnovi in graditvi socializma v ljudsko demokratski republiko Albaniji.

Danes sedi na zatočni klopi sodne dvorane v Tirani pet nedolžnih ljudi in Enver Hodža jim za zaprtimi vrati brez siehernega javnega nadzorstva kroji smrtno kazen. Obistninski iz Tirane so v svoji podlosti še tako daleč, da so oklicali sodno obravnavo za strogo tajno, obenem pa so dovolili Albanske telegrafске agenciji, da sme prenašati stenogramе z obravnave. Sprašujemo se, kako je mogoče, da prinaša časopisje podrobnosti s tajne razprave. Odgovor za to vé Enver Hodžina klika, ki se zaveda, da bi obravnava, na katero bi bila pripušćena javnost, ne mogla preprečiti nikogar o krivdi petih nedolžnih ljudi. Zato je bil aranžiran tajni proces, kjer se lahko uprizoni in sabotira sieherni dokaz, ki se zdí informbirojskim režiserjem potreben za postrojeno gonjo proti Jugoslaviji.

Zasedanje Generalne skupščine OZN Indonezijsko vprašanje odloženo za četrto zasedanje skupščine

Plenum je sprejel francosko-mehiško resolucijo glede rasnega zapostavljanja Indijcev v Južnoafriški uniji

New York, 16. maja. (Tass). Generalna skupščina OZN je razpravljala o poročilih posebnega političnega odbora za indonezijsko vprašanje. Ni-zozemski delegaciji, ki sta jo podprli delegaciji ZDA in Velike Britanije, je uspelo doseči sprejetje predloga, da naj se razprava o indonezijskem vprašanju odloži na prihodnje zasedanje Generalne skupščine. Zastopnik ZS-SR Malik se je odločno uprl temu predlogu, rekoč, da so Nizozemci podkrovielstvom ZDA uprizonili pogajanja v Bataviji, ko je bilo vse ozemlje Indonezijske republike zasedeno po nizozemski vojski, člani vlade pa zaprti.

Odlaganje razprave o indonezijskem vprašanju na četrto zasedanje Generalne skupščine, je rekel Malik, je popolnoma podobno ravnanju bivšega Društva narodov glede italijanske napadalnosti v Abesiniji.

Jugoslovanski delegat je v svojem govoru poudaril, da bo jugoslovanska delegacija glasovala proti odložitvi razprave o indonezijskem vprašanju, vendar pa je bil predlog z glasovi angloameriške večine sprejet.

Na plenarni seji so razpravljali tudi o poročilu in resoluciji političnega odbora v zvezi z vprašanjem rasnega zapostavljanja Indijcev v Južnoafriški uniji.

Politični odbor je poslal plenumu v razpravo dve resoluciji o tem vprašanju: indijsko resolucijo in francosko-mehiško resolucijo.

Po krajšem razpravljanju ter umiku indijske resolucije je sprejela Generalna skupščina s 40 glasovi francosko-mehiško resolucijo, ki poziva oblasti Indije, Pakistana in Južnoafriške unije, naj pričnejo s pogajanjimi na skupni konferenci, upoštevajoč pri tem namene in načela Ustanove listine Združenih narodov in spomenice o človeških pravicah. Proti resoluciji je glasovala Južnoafriška unija, glasovanja pa se je vzdržalo deset delegacij, med njimi ZSSR, Ukrajinska SSR, Beloruska SSR, Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija in Velika Britanija.

Jugoslavija proti obnovitvi diplomatskih odnosov s Francosko Španjo

Na večeršnjem popoldanskem plenarnem zasedanju Generalne skupščine OZN je imel šef jugoslovanske delegacije Vladimir Popović govor, v katerem je obsodil predlog štirih južnoameriških držav za obnovitev popolnih diplomatskih odnosov s Francosko Španjo. Predlog resolucije štirih južnoameriških držav ni naperjen samo proti španjskemu narodu in demokraciji v Španiji, ampak je istočasno naperjen tudi proti miru in demokraciji na vsem svetu. Glasovanje za ta predlog pomeni torej odkrito nastopanje proti miru in demokraciji na svetu, pa če ga skrivajo za te tako spretnimi frazami:

Jugoslovanski predstavnik je nato opozoril, da se je predstavnik ZDA omejil samo na kratko izjavo, da ZDA nimajo vojaške zveze s Francosko, da ne podpirajo Francoskega režima in da nimajo vojaških oporišč v Španiji, ni pa navedel nikakršnih argumentov, ki bi pobijali dokumentirane dokaze, ki so bili navedeni v poročilu nasprotnega. V zvezi s tem je Popović poudaril, da se Združeni narodi ne morejo zadovoljiti samo s praznimi besedami brez vsakih argumentov, če konkretni dokazi potrjujejo, da imajo ZDA vojaška oporišća v Španiji in da dajejo gospodarsko in moralno pomoč Francoskemu režimu, brez katere se ne bi mogel držati na oblasti.

Na koncu svojega govora je šef jugoslovanske delegacije izjavil: "Predlog poljske delegacije ustreza interesom španjskega naroda, interesom miru, demokracije in mednarodnega sodelovanja. Ta predlog dokazuje španjskemu narodu, da so na njegovi strani demokratične in miroljubne države, ki so pripravljene, da odločno podpro in branijo njegovo pravico stvar. Mi smo se borili in se bomo še naprej vztrajno borili, da bi OZN pomagala španjskemu narodu v njegovi borbi proti fašizmu, za mir in demokracijo, in da bo mogel zavzeti svoje mesto med Združenimi narodi. S tem izražamo voljo in željo vseh resnično demokratičnih in miroljubnih narodov Jugoslavije, ki so na sebi čutili vse strahote fašizma in vojne, in ki z največjimi simpatijami spremljajo borbo španjskega naroda proti žarišču fašizma v Evropi, borbo, ki je v splošnem interesu miru in demokracije na svetu. Ko izraža čustva in želje jugoslovanskih narodov, podpira jugoslovanska delegacija poljsko resolucijo in jo glasovala zanjo."

Delo gospodarske komisije OZN za Evropo v ženevi. Ženeva, 16. maja. (Tanjug). Na večeršnjem seji gospodarske komisije OZN za Evropo so razpravljali o predlogu glede ustanovitve stalnega odbora za razvoj zunanje trgovine evropskih držav, ki ga je stavila sovjetska delegacija na III. zasedanju gospodarske komisije.

Predstavnik Poljske je kritiziral politiko zapostavljanja, ki jo izvajajo države zahodne Evrope v trgovini z državami vzhodne Evrope pod neposrednim pritiskom Združenih držav Amerike. Ta politika onemogoča redni razvoj trgovine in je tudi vzrok tako nezadovoljnim meddržavnim zapadnim in vzhodnim Evrope. Poljski predstavnik se je zavzel za ustanovitev stalnega odbora, ki bi se bavil z vprašanji razvoja evropske trgovine na temelju enakopravnosti brez vsakega zapostavljanja.

Ameriški in britanski delegati so odklonili kakršno koli razširitev delovanja odbora za razvoj zunanje trgovine. Zato je bilo njegovo izvajanje na visoki ravni. Tehnično je bilo zelo dovršeno. Interpretacijsko pa je dokazalo poleg estetsko pravilno zajetega oblikovanja še tisto čustveno toplino in doživljajsko silo, ki je razodela izrazito solistovo muzikalno globino in občutje za potankosti poudarjenih sklad. Posebno se je to odraževalo v Haendlovem Koncertu v h-molu in Pochonovi Passacagiji, v kateri je Caponne potrdil predvsem svoje tehnične kvalitete, pa tudi v ostalih delih skladateljev Schumanna, Hindemitha, Sivica in Stojanovića. Klavirsko spremljevanje je izvedel pianist Pavel Sivica, ki se je pravilno prilagodil solistu.

Umetniško odlični solistični koncert violista Caponneja žal glede obiska ni našel med poslušalci čistejšega odziva, ki ga je po svoji kvaliteti zaslužil. Temu je na eni strani razlog manjše, pa posvsem nepravilno zanimanje naših poslušalcev za komorne koncerte, ki je še očitnejše, kadar se niso dovolj poznane in popularne izvajalčeve kvalitete. Drug razlog pa je nedvomno tudi dejstvo, da so bili dnevi, v katerih se je vršil Caponnejev koncert, preobčutni s koncertnimi prireditvami. Časovno razvrščanje koncertov je treba, v kolikor to dopuščajo dane možnosti, urediti primernejše in tudi v tem oziru uvesti načrtnosti, ki bi mogla takšne pojave in njihove posledice učinkovito odstraniti. od-

Novo knjige in revije

Prejeli smo: Letze Krakar: V vzponu mladosti. Izdala Mladinska knjiga, Stranji 71 Ljubljana 1949. Borcem za socialistično preobrazbo naših (Izbir materiala o zagrebčevstvu). Izdala Mladinska knjiga, Ljubljana 1949. Branko Čupić: Želva hula. Ilustriral Aljoša Javšnik. Izdala Mladinska knjiga, Ljubljana 1949.

Kongres italijanskih socialistov

Izvoljeno je novo vodstvo stranke, ki je odločno za sodelovanje s komunisti

Rim, 16. maja. Včeraj je bil v Firenci končan kongres italijanske socialistične stranke. Kongres se je z ogromno večino izrekel za najtesnejše sodelovanje s komunističnimi predstavniki in generalni konfederaciji dela za obrambo interesov delavskega razreda. Organizaciji zahodnih evropskih socialistnih demokratov (Comisco) je bila poslana brzojavka, v kateri izjavlja italijanska socialistična stranka, da smatra svoje sodelovanje s Komunistično partijo Italije kot pogoj za uspešno borbo italijanskega delavskega razreda.

Pri glasovanju je dobila resolucija levec 220.600 glasov, centrum 168.525, desnica pa 41.133 glasov. Pri volitvah vodstva je bila predložena samo ena lista ki je bila sprejeta z 215.936 glasovi. Med izvoljenimi so tudi Nenni, Basso, Bottai, Giua, Lizzardi in Morandi. V centralni komite je bilo 50 glasov izvoljenih 41 predstavnikov levec, 31 predstavnikov centruma, 8 mest pa je ostalo praznih ter pripadajo na podlagi sorazmerja desnic, ki ni predložila nobene liste.

Zmaga Ljudske fronte na Madžarskem

Budimpešta, 17. maja. (Tanjug). Po rezultatih večeršnjih volitev za Ljudsko skupščino, ki jih je objavilo sinoči notranje ministrstvo, je od 5.656.556 prejetih glasov dobila Ljudska fronta neodvisnosti 5.239.793 glasov, 79.255 glasovnic je bilo praznih, proti pa je glasovalo 453.982 volivcev.

V Bolgariji je pri volitvah ljudskih odborov glasovalo 95% volivcev

Sofija, 16. maja. Po poročilu Bolgarske brzojavne agencije je volilo pri volitvah za ljudske svete v Bolgariji 95% vpisanih volivcev. Dokončni rezultati volitev so: od 4.629.149 vpisanih volivcev je glasovalo za Domovinsko fronto 4.251.208, neizpolnjenih ali neveljavnih glasovnic je bilo 377.945.

V Sofiji je volilo po nepopolnih informacijah 334.646 od 352.641 volivcev; za Domovinsko fronto je glasovalo 327.717 volivcev. V sofijskem okrožju je od 73.058 volivcev volilo 69.627, od tega za Domovinsko fronto 62.380.

William Foster odpotoval v Rim

Trst, 16. maja. (ATD). William Foster, poddirektor Maršalovega načrta za Evropo se je zaradi slabih atmosferskih prilik odločil, da nadaljuje pot direktno v Rim, Trst pa bo obiskal pozneje.

KULTURNI PREGLED

Iz konce tnega življenja

V zadnjih dneh so obogatile našo glasbeno produkcijo nekatere prireditve, ki so bile značilne po svojih sporedih kakor po kvaliteti. Med njimi omenjamo najprej koncert slovenske orkestralne glasbe, ki ga je izvajal simfonični orkester Slovenske filharmonije. Predstavil je vrsto del, ki so bila z izjemo Pahorjeve skladbe že poprej in tudi večkrat izvedena. Takrat se je o njih že marsikaj pisalo. Zato se na tem mestu v njihove značilnosti ne bom spuščal, zlasti ne zaradi tega, ker bi bilo ob njih potrebno podrobno razpravljati v strokovni reviji in načelno poseči v problematiko slovenskega glasbenega ustvarjanja ter na temelju konkretnih primerov izvesti Golocene zaključke. Vse skladbe sponeda so se večji deli tudi že uveljavile, tako dramatsko učinkovito izpeljana Bravničarjeva overtura Kralj Matjaž, motivično široko razpredena Arničeva simfonična pesnitev Pesem planin, zlasti v 2. stavku muzikalno izrazita Skerjancjeva II. simfonija in Bernardovo Živahno, iz balkanske folklore zajemajoče Rapsoidično kolo. Nasproti tem skladbam je Pahorjev Mrtvaški ples za godalni orkester stilno dokaj oddaljen. Grajen je v smislu kompozicijskih načel, ki so se pri nas uveljavljala med skladatelji Osterčevega kroga. Kljub vodilni naslovnosti na formalne in tehnične čimtelje, ki so težično ustvarjanju v okviru konstruktivistične oblikovalne miselnosti, pa je čutili v omenjeni Pahorjevi skladbi muzikalno izrazito doživljanje snovi, kakršna je bila

predmet skladateljevu oblikovanju. Samostojen koncert slovenske orkestralne glasbe ima nedvomno v slovenskem glasbenem življenju velik pomen in naglašja, kako nujno je potrebno slovensko glasbeno produkcijo usmerjati v tem smislu tudi v bodoče, pri čemer je razumljivo, da mora imeti slovenska produkcija svoje mesto tudi v vseh ostalih naših simfoničnih koncertih. Vpravo ob tem dodam, ki je potrebno omeniti dvoje. Prvič mora biti reproduciranje naše orkestralne tvorbe v vsakem pogledu visoko kvalitetno, tehnično in interpretacijsko res vzorno. Le tako si morejo poslušalci o njej ustvariti pravilno sodbo. Pri tem se razume samo po sebi, da zasluži domača produkcija prvenstveno pozornost izvajalcev. Navedeni koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije je bil tehnično sicer dostojno pripravljen in dirigent Cipol se je potrudil, da je iz posameznih skladb zajel mnogo njihovih izraznih značilnosti. Vendar bi bilo mogoče in tudi potrebno doseči v tehničnem in interpretacijskem oziru še mnogo več. To potrjuje tudi dejstvo, da so bile posamezne skladbe poprej in celo ob istem vodstvu že boljše izvedene. Naši glasbeni politiki ustrezajočemu namero Slovenske filharmonije je zato treba uresničevati vsestransko kvaliteto, torej tudi v pogledu izvedbe. Drugič pa je izstopilo ob koncertu slovenske orkestralne glasbe dejstvo, da se naši poslušalci vse premalo zanimajo za slovensko glasbeno tvorbo in jim je skrb zanjo le bolj na jeziku.

Mnogo bližja so jim tuja dela. Razumljivo je, da spoštujemo mojstrvine, pa naj izvirajo od skladatelja katere koli narodnosti. To dejstvo nikoli ni bilo, ni in ne bo problem. Spoznanje, da je treba naša lastni tvorbi posvetiti vsaj tolikšno pozornost kot tuj in jo s tem spodbujati k čim večjemu letu, pa je našim poslušalcem na splošno res temeljito potrebno. Dokončno se je treba otresti zgrešenega, neutemeljenega občutja manjvrednosti ob naši glasbeni ustvarjalnosti in z večjim spoštovanjem ter zanimanjem slediti dosežkom našega ustvarjalnega duha. Potem dvorane ob koncertih slovenske glasbe ne bodo napol prazne kot je to bilo v primeru zadnjega koncerta 29. aprila.

Simfonični orkester Slovenske filharmonije je za svoje izvajanje slovenske orkestralne glasbe dosegel priznanje. Njegov uspeh pa bi bil še večji, če bi bila zgoraj omenjena činitelja izpolnjena v celoti.

Solistični koncert Frana Schiffrerja-Navigina (10. maja) je v prvem delu sponeda obsegal vrsto interpretacijsko in tehnično dokaj delikatnih skladb Haendla, Lullyja, Scarlattija, Bononcinija, Mayerbeera in Čajkovskega, v drugem pa dela slovenskih avtorjev Gotovca, Tajčeviča, Grečaninova, Musorskega, Balakireva, Kozine, Premrla in Kuharja. Čeprav je bil v tem drugem delu pester in tudi zanimiv, pa je treba naglašati, da bi moral solist posvetiti večjo pozornost domači, slovenski tvorbi, ki je v tej smeri močno razvita in visoko kvalitetna. Pravilno bi bilo, če bi težil v slovenski samospevi in temu načinu izbiranja ter sestavljanja sponedov naj sledi ob svojih bodočih koncertih. Ta pripomba pa seveda ne velja le zanj, marveč

za vsakega slovenskega poustvarjalca, pevca in instrumentalista. Verjetno bo namreč mogel slovenski solist prikazovati domačo tvorbo najverjetneje, v njej pa bo tudi mogel v zadostni meri uveljaviti svoje tehnične kvalitete. Kakor je potrebno, da naši solisti upoštevajo svetovno literaturo, tako in nič manj je potrebno, da izkažejo vsaj enako pozornost domači produkciji in izbirajo iz nje najznačilnejše, najkvalitetnejše ustvaritve.

Basist Schiffrer je po glasovni in tehnični strani poznan že iz svojih prejšnjih koncertov in izza delovanja v naši Operi. V zadnjem času kaže v glasovnem pogledu določeno izboljšanje, ki je bilo očitno zlasti v nekaterih točkah sponeda, tako n. pr. v Greminovih arlij iz Onjengina. Njegov glas sam danes sicer nima nekega bleška in svežine. O njegovi pevski tehniki pa bi mogli diskutirati podobno kot o ostalih drugače usmerjenih, od katerih kažejo poedine večje, druge manjše uspehe, pri čemer pa ima vsaka svoje vrste zagovornike. Mislim, da bi tudi o tem vprašanju morali razglabljati v strokovni reviji. Ob izvedbi solista Schiffrerja pa je na splošno treba ugotoviti njegov očitni smisel za pravilno pojmovanje stilnosti posameznih skladb in za kultivirano, estetsko prečiščeno prikazovanje formalnih in izraznih fines izbranih samospevov. To se je najbolj občutilo v prvem delu sponeda, ki je v ta namen tudi največ pogojev. Večec ga je predstavil inteligentno in z njim dokazal široko poznanje potankosti pevске literature in občutje za poglobljen muzikalni izraz. Slednji je bil sicer bolj zadržan, akademski in povsod ni našel polnega odziva, kar je poleg solistovega načina pojmovanja interpretacije

razumljivo tudi z vidika omenjenih glasovnih zmogljivosti. Vendar pa to značilnosti podajanja ne zakriva in ne zmanjšuje. Manj in deloma tudi drugače izrazil je bil solist v drugem delu sponeda. V nekaterih samospevih tega dela, predvsem v Musorskega Pesni o bolni ni našel dovoljne sprostitve in tudi estetsko ni povsem ustregel. V celoti pa je bil njegov koncert kvaliteten in je dosegel lepo umetniško raven.

Klavirski del sponeda je tehnično precizno in interpretacijsko dosegano, z velikim čutom za poglobitev v izrazne finese izvedel pianist Janko Ravnik. Njegovo sodelovanje je daleč preseglo okvir običajne klavirske spremljave. V umetniškem pogledu je bilo na visoki stopnji in je prispevalo močan delež kvalitete celotnega koncerta. Zelo zanimiv je bil tudi koncert, ki ga je 11. maja izvajal violist Gasto Caponne. Obsegal je Haendlov Koncert za violo solo, Stojanovičovo manj izrazito Sonato in e-duru, Schumannove duhovite Pravičljive slike, značilno Hindemithovo Znalno glasbo in muzikalno zanimivo in stilno zmerno Sivicevo Suito, ki je čustveno najbolj zajetna v 2. stavku. Tako je sponed predstavil nekaj manj znanih skladb in je bil s te strani za poslušalce tudi instruktivnega pomena.

Violist Caponne razpolaga z odličnimi tehničnimi in zelo izraznimi interpretacijskimi kvalitetai. Njegov ton je estetsko lepo oblikovan, fraziranje je smiselno. Če upoštevamo, da so možnosti za voluminozno razvijanje tona na violi omenjene, pa jih primerjamo s tem, kar je v svojo izvedbo prikazal solist, je treba ugotoviti, da jih je izvratno izbral in uveljavil v ce-

Organizacijska vprašanja

OBVESTILA IOOF SLOVENIJE ORGANIZACIJAM OF

Opaja se, da nekateri okrajni odbori OF kljub temu, da je število prijavljenih za frontne brigade že veliko večje kot 100 ljudi, to je možnost formiranja ene brigade, se vedno zadržujejo prijavljence, ne formirajo brigad in jih ne odpremljajo na delovna mesta. Zato morajo skrbeti, da se takoj formirajo vse brigade prijavljenih frontovcev. V bodoče pa naj iz vsakih 100 novih prijavilencev takoj sestavijo brigado ter jo odposilijo na določeno delovno mesto.

Odgovorni tovariši pri okrajnem odboru OF za zbiranje frontovcev v brigade morajo biti vsak dan od 15. do 17. ure na centru, do tega časa pripraviti ves material in problematiko v zvezi s sestavljanjem brigad ter to sporočiti izvršnemu odboru OF Slovenije. Na ta način bodo prejeli tudi vsa potrebna navodila v zvezi z nadaljnjim delom.

1. Takoj javiti potrebo po kurirjih-motociklistih za vzdrževanje zveze v okviru gozdnega gospodarstva. Za vsakega kurirja-motociklista obrazložiti potrebo z navedbo relacije.
2. S pripravami za sprejem in zaposlitev brigad se pod nobenim pogojem ne sme zadrževati stalna delovna sila ki je zaposlena pri spravlju, prevozu in nakladanju vagonov. Odkolno je zabraniti izkoriščanje kamionov SAP-ov v navedene svrhe. Potrebe in prevozi materiala in prostovoljcev naj se vrše z mobiliziranimi sredstvi (voznički, mali kamioni), odnosno naj se izkorišča normalne prazne vožnje, ko odhajajo kamioni v gozd po les.
3. Brezposelno zasigurati, da se operativni plan odpreme za izvoz, notranjo potrosnjo in zalaganje žag izvajajo v celoti.
4. Direktorji gozdnih gospodarstev so dolžni takoli, ko prispe brigada, nadalje pa vsaj enkrat tedensko sklicati oziroma povabiti na delovni posveti komandante delovnih brigad s ciljem, da se zagotovi izvajanje plana proizvodnje, proizvodnje po sortimentih in da se izmenjuje izkušnje glede organizacije dela, izkoriščanja tehničnih sredstev, notranje organizacije v brigadi itd.

Operativni štab za gozdarski mesec pri IOOF Slovenije.

Člani kmečkih obdelovalnih zadrug bodo lahko izkoristili svoj dopust v letoviščih

Z vse uspešnejšim razvojem, organizacijskim ter gospodarskim utrjevanjem kmečkih obdelovalnih zadrug, se izboljšujejo tudi življenjski pogoji zadrugarjev. V stari Jugoslaviji je bil delovni kmet zaradi kapitalističnega izkoriščanja skozi celo leto trdno priklenjen na svoj kosček zemlje, na katerem se je ubil in mučil. Dnevni pokača so bili zanj edino cerkveni prazniki. Da bi si privoščil kak večji odid, ni niti pomislil. Napredno, naravno gospodarjenje v kmečkih obdelovalnih zadrugah, ki zadruge ne preprekajo kmeti, pa omogoča, da prejemajo zadrugarji od zadrug vedno več življenjskih sredstev, obenem pa jim zadruga že danes nudi letni dopust, ki ga naj zadrugarji po možnosti prebijejo v letoviških krajih. Kakor država podpira in uslanjuje so tudi obdelovalne zadruge dobile navodila, naj planirajo dopuste za svoje člane. Po posebnem odloku finančnega ministrstva pa so ugodnosti in olajšave na železnih in v letoviških, ki veljajo za dopust delavcev in nameščenecv, delni tudi člani kmečkih obdelovalnih zadrug in njihovi ožji družinski člani. Te ugodnosti so predvsem: 50% popust na redne vozne cene za vožnjo na vlakih, lažjih in motornih vozilih (za otroke, v starosti od 4 do 16 let je popust 75%) ter 25% popust pri cenah za oskrbo v državnih gostinskih podjetjih, v kmetijskih, letoviških in v klimatiziranih krajih, če ostanejo v gostinskem podjetju najmanj 5 dni. Popust pri cenah za oskrbo velja samo v času od 1. septembra letošnjega leta do 1. aprila prihodnjega leta, ker je računati, da bodo zadrugarji svoj dopust najlažje izkoristili v jesenskih in zimskih mesecih, ko so glavna poljska dela že opravljena. V septembru je najugodnejša sezona v letoviških na morju, kjer bo verjetno tudi največ

Pismo z avtomobilske ceste

Minilo je šele nekaj dni, odkar smo prišli na največje gradbišče v državi na avtocesti. V začetku se nismo takoj zviševali v brigadno življenje, toda kmalu smo spoznali delo in nalogo. Danes ni nič več novega za nas, največje veselje nam je delo na cesti, kajti tam se prav za prav začne naš delovni dan. Zgodaj jutraj, ko se zana prvi svet na vzhodu, zaive barake v našem taborišču; vsak hiti, da bi čimprej v zboru za jutranjo gimnastiko. Po nekaj minutah se drži vsak svojo brizgalo in mrzla voda nas povsem oveseli. Ob obilnem zajtrku vidiš same zadovoljne in vedre obraze; vidiš tudi mladino, ki je pripravljena premagati vse težave in doseči cilje, za katere se bori. Nič ne okleva — ko zadoni povelje, vzame vsak svoje orodje in že strumno koraka brigada — s pesmijo — na delo. Stotine rok se razgibajo, zaplečejo se lopate v zemljo, samokoinice skripajo svoje enakomerno pesem, vsak ima po načrtu dodeljeno delo. Nič ne ne ozira okrog, vsak hiti, da čimprej preseže dnevno normo, da prehiti drugega, kajti tekmujejo ne samo četa in trojke, ampak tudi posamezniki. Statističarka Mara konaj utegne beležiti samokoinice, normirec meri vsako uro, koliko smo dosegli norme. Od časa do časa silijo samo pritrjeno spravevanje, koliko ima že prva četa, koliko druga — tretja, kajti nihče ne bi bil rad zadnji. Imena najboljših zvečer preberejo pred brigado, najboljši nosi prehodno zastavico čete in njegovo ime pride pod rubriko »Za pohvalo«. Okrog in okrog slišiš samo brnenje strojev, ki takoj za nami tlačijo napaj; veliki ravnalni piug ravna travo, za njim veliki traktor »goseničare vleče« Jeta, zopet zadaj počasi valja; za njimi so brigade, ki nasipajo gramoz, postavljajo tračnice za veliki stroj, ki meša beton, za obenem razsipa in zadaj ravna, vse na en mah. Tako raste meter za metrom bele površine ravne ceste, ki bo vezala dve arci naše države — Zagreb-Beograd.

Konec dela! Zbor! Vprašuje gledajo vsi v sekretarja, kdo je največ naredil, katera četa je najboljša. Odgovor na to bo zvečer, ko bomo slišali povelje štaba brigade, ko bo ko-

Izumiteljem, novatorjem in racionalizatorjem so zagotovljene vse pravice

Naši uspehi v borbi za napredek tehnike, za osvojitve novih proizvodov in za povečanje proizvodnosti dela so v veliki meri zaslug naših izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjev. Navzlic temu doslej nismo izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjem dali zaslužene priznanja, premalo smo jih upoštevali in slabo nagrajevali. Z novim zakonom o izumih in tehničnih izpopolnitvah ter s pravkar izdano uredbo o odškodninah, nagradah in ugodnostih izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjev, novatorjev in racionalizatorjev pa smo sedaj tudi to vprašanje postavili na pravo mesto.

Zakon o izumih in tehničnih izpopolnitvah, ki ga je sprejela Ljudska skupščina FLRJ ob koncu lanskega leta, priznava odlični pomen tehnične napredka za socialistično zgraditev našega gospodarstva. Namen tega zakona je pospešiti napredek tehnike, omogočiti vsestransko izumiteljsko delavnost ne samo v vrstah znanstvenih raziskovalcev, inženirjev in tehnikov, marveč sploh med delavskim razredom, zavarovati pravice izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjev ter se bolj razviti ustvarjalno socialistično temkovanje delovnih ljudi. Po tem zakonu, ki je zelo obsežen, se izdajajo zaradi zaščite izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjev izumiteljska spričevala oz. patenti, novatorske diplome in racionalizatorska spričevala.

Izum je po tem zakonu nova ustvarjalna uporaba naravnih zakonov pri rešitvi tehnične vprašanja, ki se da uresničiti na podlagi danih okoliščin v industriji, kmetijstvu ali v kaki drugi gospodarski panogi. Izum zavaruje država po izbiri izumitelja bodisi z izumiteljskim spričevalom, ki zagotavlja izumitelju pravice iz njegovega izuma in denarno odškodnino, ali pa s patentom. V prvem primeru postane izum splošno ljudsko premoženje, država pa skrbi za njegovo uporabo. Pri izdaji patenta pa ima država predkupno pravico in pravico odvzeti patent, če se v treh letih ne začne uporabljati ali je velikega pomena za državo.

Tudi tehnične izpopolnitve so po tem zakonu zavarovane. Tu je treba razlikovati tehnično izboljšavo (novatorstvo), to je ustvarjalna uporaba znanih metod in izumov pri danem tehničnem postopku, ki omogoča racionalnejše rešitve nekega tehnične vprašanja, in pa racionalizatorski predlog, ki pomeni popolnejši ali bolj izvedbo proizvodnega postopka z racionalnejšo uporabo dane tehnične ureditve, materiala in delovne sile ali z boljše gospodarsko organizacijo, ki pa ne prinaša bistvenih novosti glede tehničnih konstrukcij ali proizvodnega postopka. Novatorjem in racionalizatorjem izdaja država novatorske diplome oz. racionalizatorska spričevala, ki dajejo pravico do naslova novatorja ali racionalizatorja in pravico do denarne odškodnine.

Za neposredno zaščito izumov je bila po zakonu ustanovljena zvezna uprava za izume pri zvezni planski komisiji, ki preizkusa izume glede na novost in tehnično izvedljivost; podjetje, znanstveni zavod ali laboratorij pa preizkusi izum glede njegove koristnosti in uporabljivosti. Tehnične

razen pri najnižjih stopnjah lestvice, kjer znaša več. Odškodnina po lestvici se lahko poveča do 100%, če se z uporabo izuma zmanjša uvoz ali poveča izvoz, ali če se odkrijejo nove panoge proizvodnje, nove vrste materiala ali zamenja deficitni material brez poslabšanja kakovosti; do 200%, če je izum pomemben za narodno gospodarstvo, pa se ne more množično uporabljati; do 300%, pa če se z uporabo izuma ali tehnične izpopolnitve doseže znatna pospešitev uresničenja petletnega plana.

Odškodnino izplačuje vsako ministrstvo ali ljudski odbor, kolikor se izum ali tehnična izpopolnitev uporablja v njegovih organizacijskih enotah.

Nagrade

Razen letne odškodnine se dajejo izumiteljem, novatorjem in racionalizatorjem tudi nagrade, če je izum ali tehnična izpopolnitev posebnega pomena za narodno gospodarstvo ali se uresniči v panogi, ki ima prednost po planu, ali če je tehnično dovršen (v obliki tehnične projekta, risbe ali modela). Tako nagrado do podjetje ali ustanova. Nagrade nad 10.000 din se dajejo v sporazumu z zvezno ali republikansko upravo za izume. Nagrado v darilu večje vrednosti (stanovanjska hiša, vila, hiša za letovišče, avtomobil in podobno) pa lahko do izumitelju ali novatorju zvezna ali republikanska vlada. Lastnik patenta nagrade ne more dobiti. Delavci in uslužbenci, ki omogočijo hitro, uspešno in popolno uresničenje izuma ali tehnične izpopolnitve, lahko dobe nagrade do višine štirih mesečnih plač.

Ugodnosti

Naposled imajo izumitelji, novatorji in racionalizatorji ugodnost dodatne preskrbe za udarnike, in sicer v zvezi z letno odškodnino do 10.000 din tri mesece vsako leto, v zvezi z letno odškodnino 20.000 din šest mesecev, in do 50.000 din devet mesecev, tisti pa, ki mu je priznana letna denarna odškodnina nad 50.000 din, dobi dodatno preskrbo za udarnike vs čas dokler prejema odškodnino. Prav tako priznava uredba pravico do dodatnega letnega plačanega dopusta (poleg rednega), ki znaša za izumitelje 10 do 30 dni, za novatorje 8 do 20 dni in za racionalizatorje 5 do 15 dni. Izumitelji, novatorji in racionalizatorji se pošiljajo na letni dopust predvsem na račun podjetja ali pa po sklepu sindikalne organizacije.

Uredba se določa, da se lahko priznava pravico do odškodnine po gornjih predpisih tudi izumiteljem in novatorjem, katerih izumi in tehnične izpopolnitve so se začele uporabljati pred uveljavitvijo te uredbe in se še uporabljajo, če sami to zahtevajo v 6 mesecih (do 11. novembra 1949.). Glede na odlični pomen tehnične napredka za socialistično graditev je nova uredba velikega pomena, saj bo dala novo izpodbudo našim delavcem, tehnikom, inženirjem in znanstvenikom, ki so že doslej spričo svoje visoke socialistične zavesti dosegli velikanske uspehe za razvoj proizvajalnih sil. Omogočila bo vsestransko izumiteljsko delavnost delovnih ljudi v naši državi, kjer ta delavnost ni več stvar kapitalističnega izkoriščanja.

Železničarji Slovenije bodo še bolj skrbno izpolnjevali planske naloge

V nedeljo so železničarski delavci in nameščenici Slovenije imeli svojo letno skupščino. V imenu CK KPS in GO ZSS je delegate pozdravil tovariš Franc Cerne, navzoči pa so bili tudi zastopniki makedonskih in hrvatskih železničarjev. Od prve skupščine do danes so železničarji dosegli v delu velike uspehe. Priznanje za to so dobili od maršala Tita. Po V. kongresu KPJ, I. kongresu ZSJ in II. kongresu železniških sindikatov Jugoslavije so sindikalne organizacije tako zavezale izpolnjevanje sklepe teh kongresov: da prevozi čim več surovin, blaga, potnikov in da napravijo veliko novih vagonov in lokomotiv. Sindikalne organizacije so se v tem času utrdile, izboljšale so svoje delo in povečale število svojega članstva. V območju republiškega odbora je 146 podružnic in 10 krajevnih odborov sindikata. Vanje je vključenih 95% železniških delavcev in nameščenecv. Najboljši krajevni odbori sindikata so v Mariboru, Ljubljani, Ptuj in St. Petru na Krasu, slab pa je odbor na Jesenicah.

Tekmovanje je osnovni način dela sindikalnih podružnic. Kolektiv delavcev v Mariboru je v prvem polletju 1948 dobil za svoje uspehe prehodno zastavico CO ZSJ in ministrstva železnice, poleg tega pa je nagrado v znesku milijon dinarjev. V drugem polletju lanskega leta je prehodno zastavico prejela sekcija za vzdrževanja proge v Celju. Plan za leto 1948 je bil v celoti izpolnjen in tudi prekoračen do 29. novembra. V prvem četrtletju letošnjega leta so železničarji prav tako dobro izvrševali svoje planske naloge. Prometno transportna služba je imela planiranega prihranka 56.744.000 din, prihranila pa je 69.659.800 din. Take uspehe so dosegle tudi druge službe, tako da so vse skupno prihranile 101.55% po planu določene znižane polne lastne cene. Veliko so k temu pripomogli udarniki, novatorji, racionalizatorji. Udarnikov je bilo proglašanih 486, racionalizatorjev 32, novatorjev pa 7.

Republiški odbor je dosegel uspehe tudi pri vzgoji strokovnih kadrov in v tehnično higijenski zaščiti dela. Prav tako tudi v preskrbi. V območju republiškega odbora je danes 12 restavracijskih in železničarskih v Sloveniji imajo 34 svojih posovalnic. Ustanovljene so bile nove čevljarice delavnic, ki jih je sedaj že 23, železnica pa ima tudi 6 svojih ekonomij s skupno površino 120 ha.

de vlakov, ali pa celo njihova odpoved. Zamuda vlaka pa stane vsako uro 3000 din. Pozornost je treba posvetiti tudi drugim sektorjem: znižanju polne lastne cene, udarništvu, racionalizatorstvu in novatorstvu, disciplini, dvigu strokovnih kadrov in tehnično higijenski zaščiti.

Upravni odbori bodo pomagali kulturno-prosvetnim in fizikalnim komisijam, prav tako tudi ljudski tehnik in športu.

Skupščina je poslala pozdravne brzojavke maršalu Titu, CK KPJ, CK KPS, CO ZSJ in CO ZSS.

Mladina v prometu bo v tekmovalstvu zboljšala svoje delo

V Titovem domu v Celju je bila v nedeljo dopolne prva republiška konferenca mladine v prometu. Tov. Lesjakova je govorila v nalogah in pri tem poudarila potrebo po brigadnem sistemu dela v prometni službi. Prvo mladinsko delovno brigado v prometni stroki so ustanovili mladinci postaje Zidani most. Brigada presega dane norme za 28%. V kurilnici Jesenice so mladinci delovne brigade popravili lokomotivo ter jo izročili osem dni pred napovedanim rokom v promet. Tudi v Mariboru in Ljubljani že delajo po brigadnem sistemu.

Prodaja mleka po vezanih cenah

Zvezna ministra za državne nabave in za trgovino in preskrbo sta na podlagi uredbe o določitvi najvišjega zneska, do katerega se kmetijski pridelki lahko prodajajo po vezanih cenah, izdala odločbo o prodaji mleka po vezanih cenah nad najvišji določeni znesek. Mala in srednja individualna kmečka gospodarstva, ki so po veljavnih predpisih dolžna oddati državi mleko, lahko prodajo po vezanih cenah 25% mleka nad najvišji znesek (6500 din letno), do katerega lahko prodajo svoje pridelke po vezanih cenah. Pravico do prodaje 25% mleka po vezanih cenah imajo tudi tista kmečka gospodarstva, ki se po uredbi o določitvi najvišjega zneska ne šte-

VI. redno zasedanje okrajne ljudskega odbora Ljubljana - okolica

V smislu čl. 29 zveznega zakona o ljudskih odborih sklicuje izvršni odbor okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica VI. redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica.

Zasedanje bo v petek 20. maja 1949 ob 9. dopolne v Hrenovi ul. 4 (novi dvorani).

Udeležba na zasedanju je za vse odbornike obvezna. Vsak udeleženec naj prinese s seboj potrdilo o izvolitvi. Vabimo tudi zastopnike KLO in množičnih organizacij k udeležbi na tem zasedanju.

PO SLOVENIJI

NOVA GORICA. Na Gorškem so lani in letos mnogo napravili za preobrazbo kmetijstva (ki je imelo značaj drobnega lastništva), da bi se dvignila kmetijska proizvodnja. V okviru je žil kmečkih obdelovalnih zadrug nastala zadruga in 12 združnih ekonomij, katerih glavni pridelke je sadje, vino in živila. Vse zadruge so bile prve v pomladskih setev ter so doslej izpolnile že nad 20% setevnega plana. V pripravah in Prvačini so pomembni kmetijski družinski zadrugarji pri pomladskih delih in setvi tudi enote Jugoslovanske vojske. Prav tako so zadruge obvezale in okopale vinograde in uredile sadovnjake. Obenem so že dosti dosegle 70% letnega plana prirastkovega živila. Ta uspeh je bil dosežen predvsem po zaslugi Partije in Fronte, ki sta znali delovnim kmetom pokazati s konkretnimi primeri, kako je treba graditi socializem na vasi. Kmečke obdelovalne zadruge so na zadnji sektorski konferenci in predstavitvi sedaj tudi sklenile, da bodo do dobrih obdobjev s kmeti nezadružniki ter da jih bodo s političnim delom in dobrim zgledom privedli čim prej v zadruge. Vse zadruge bodo pričele delati po normah ter bodo s pomočjo okrajne izvedbene komisije omenile zemljišče živila, stroje in inventar. Kmečka obdelovalna zadruga v Bukovici bo dala na razpolago ob žetvi samovnetni stroj, da bi imel pred koncem žetve in mlincev. Sestavile bodo seznam potrebnih materiala za kapitalna dela žetve. Obenem bodo v območju zadrug pravilno postavili obišnice po krajevnih razmerah in potrebah družin.

IDRIJA. Preteklo soboto je bil v Idriji seminar za vzgojo in izobrazbo učiteljev. Udeležili so se ga vsi učitelji, zastopniki množičnih organizacij in OZK. Razgovor in predavanja so pokazala pomankljivosti v letosni organizaciji učiteljev. Predavatelji so povedali, da je učni material in učna sredstva, ki so jih imela učiteljska društva, že zmanjkavalo uže in izčrpano. Tečaj se je povsod pozno začel. V glavnem je bila pripravljenost samo mladina. Šele pozneje so vabili tudi starejše. Predavatelji za zadržanost in kmetijsko pokostitvijo ni bilo. Zanimanje učiteljev pa je bilo namreč zelo veliko. Po zaslugi učiteljev je tečaj najbolj uspel v Medvedem brdu. Povprečen obisk tega tečaja je bil 35 do 40 učiteljev in tudi vsa namenavana predavanja so bila opravljena. Na uspeh in obisk tečaja je dobro vplivala predvsem dejstvo, da so potem vplivali, da je tudi mladina redno in v večjem številu obiskovala tečaj. Da bi v prihodnjem šolskem letu odpravili lanske napake, so predavatelji predlagali, naj bi se tečaj začel že 15. oktobra, kar bi omogočilo, da bi učitelji na polju končali, in naj bi učni načrt sprejeli tudi take predmete, ki bi pritegnili tudi žene. Ti predmeti naj bi bili: zdravstvo, higijena o negi otrok itd. Letos so žene prav malo obiskovale tečaja. Kljub napredni uspehi so ključovale pa so tudi kmetijske opravila svojo vlogo mnogo, saj so dali v teh krajih letos spominjati pobude za ustanovitve kmetijskih obdelovalnih zadrug. V prihodnjem letu bo ta uspeh še večji, ker bodo kmetijske zadruge bolj pomazale. Tečajni učitelji so pospešili večji razmah zadrugne misli. A. P.

TRZIC. V Gozdu je bilo v nedeljo na prostovoljnem delu zelo živahno. Nad 250 frontovcev iz Trzic in okolice je delo v kamnolomu, sokoku za podiranje rubevine, kopalo temelje in postavljalo električne drogeve. Pri tem delu je bilo izvršenih nad 1300 ur dela. Najpožrtvovanejši so se pokazali frontovci z Golnika, mekarska četa iz Kranja in slunjski tovarniški frontovci. Predvsem pa tako je bilo veselo na Distriški planini, kjer so frontovci in kmetije iz Bistrice in Trzica pri popravilju gozdne poti za izvoz telesa napravili 150 delovnih ur.

MIREN. V okrajni agenciji Miren so mnogo razpravljali o normah. Nekateri so bili mnenja, da se v agenciji in kamnolomu norme sploh ne daje uvesti. Trčili so celo, da norme izkoristijo delovna sila. Ko pa jim je bilo pravilno pokazano, ki so teženji delci in kakšni uspehi se z njimi dosežejo v socialističnem gospodarstvu, so delavci spoznali pomen in korist norm. Tako so v mirniški agenciji pričeli opravljati posamezne operacije, delovno silo so pravilno razporedili in pričeli delati po normah. Že takoj v začetku je tak način dela pokazal uspehe, saj je 60% delavcev prekoračilo norme za 10%, proizvodnja se je povečala, proizvodni stroški pa so se znižali za 3%, ne da bi pri tem trpel delovni kolektiv, v katerem se je razvilo pravo socialistično tekmovalstvo. Po pravilni razmiselitvi delovne sile so tudi ugotovili, da je preveč in so lahko dalj dva delavca na razpolago poverjenstvu za delo.

HRASTNIK. Najboljši mladinski aktiv šole učencev v gospodarstvu v Hrastniku, ki je za svoje uspešno delo prejel od glavnega odbora LMS za nagrado radijski aparat, bodo hiti tudi v bodoče med najboljšimi kmetijsko obdelovalni stroji kupali konferenci predvsem študentskega dneva maršala Tita nove obveznosti. Obenem je napovedal tekmovalstvo vsem solam za člene v gospodarstvu. S tekmovalstvom hoče mladinski aktiv v zvezi s gospodarstvom v Hrastniku najprej počastiti obdelovalni aktiv največjega sira Jugoslavije tovariša Tita.

DUPLJE. V Dupljah so se 7. maja napredni kmetje odločili, da ustanovijo kmetijsko obdelovalno zadrugo. Za to NOVO niso hoteli Duplje zaostajati in kakor takrat so tudi danes razumele kito Ovdobline fronte v borbo za socializem na vasi. Za to sklenilo, ki jo je vodil in s pravilnim tolaženjem zagotovil obdelovalni mladinec Pavečič (nedavno se je vrnil iz tečaja za zadrugarstvo), je bila prav tako trdovratna borba. Zastarali namori o grunth in gonja proti kmetijskim zadrugam, sovražna agitacija niso ustavile mladinec, Vražja in s obojimi delavci ustanovili novo kmetijsko obdelovalno zadrugo, četrti po vrsti, a prvo v nižnjem predelu v našem okraju. V zadrugo je vstopilo 13 kmečkih družin, med njimi je 5 parizanskih vdov zadrug, med njimi je 5 parizanskih vdov zadrug. V ustanovitvi kmetijske obdelovalne zadrug v Dupljah so sodelovali 140 ha obdelovalne zemlje. Razen tega je napredni kmečki gospodar France Štular iz Spodnjih Dupelj dal zadrugi v najem vse svoje posestvo, pa tudi velik, nov hlev za 25 glav živin, ki je bil v tistem času že dalj ime »Dlin boršt« po znanem gozdu v njihovi neposredni bližini, v katerem so bile leta 1942, hude haške. Kur Dupljanec ne bodo nikdar pozabili, v tem se je odprla pot tudi v naših nižnjih krajih socialističnemu kmetijstvu in v aktivizacijo borba proti kapitalističnim elementom na vasi in pravilnim tolaženjem bo uspelo zadrugnikom pridobiti še novih članov v svoje obdelovalno zadrugo. Sedaj so članjeni v kmetijsko obdelovalno zadrugo »Kmetje« in imajo red s seboj še veliko področje, ki ga bodo lahko zajeli v dobrem delu.

